

SPOROČILO DELAVSKEGA SVETA

Oglas se ne sprejemajo.

(Prevod iz „Lavoratora“.)

Oglas se ne sprejemajo.

Splošna stavka v Trstu in Miljah.

Ker zaradi splošne delavske stavke ne izide noben r dnl list, torej tudi ne „Edinost“, bomo odslej, sporazumno z vodstvom stavkujočega delavstva, izdajali za slovensko delavstvo „Sporočilo delavskega sveta“ po italijanskem izvirniku, ki bo podajalo obvestila o delavskem gibanju in drugih, tega vprašanja se tiče stvare. Današnji „Lavoratore“ — Bollettino del Censiglio degli operai — objavlja:

Stavka je izbruhnila spontano, povzročena po vročem hrepenenju po miru, po nevzdržnih razmerah v stvari prehrane.

Kakor vedno, so prvi zapustili delo delavci v ladjedelnicah; njihovemu zgledu so sledile druge delavske kategorije. Tudi uslužbenstvo občinskega tramvaja se je pridružilo stavkujočemu proletarijatu. Stavkujoče delavstvo je v skupinah prihajalo v Delavski dom, da protestirajo proti izčrpavajoči vojni, da zahtevajo od vlade nekoliko ozira na mesto, ki trpi pod bremenom nezasišene pomankanja.

Dopolodne ob 10 se je vršil veličasten shod, kot se nikdar tako.

V imenu delavskih zastopnikov je govoril

sodrug Puecher:

Danes ste, kot pred dvema tednoma, iz lastnega nagiba zapustili delo, vi ladjedelniški delavci, ve žene in vi možje, mladi in stari, ste zapustili delo, da dokazate vladi, da tako ni mogoče več dalje, da je absolutno, nemudoma treba ukrepov, ki vas osvobodijo bode in trpljenja, v katero vas je zatopila dolga, prokleta vojna.

Tega ljudskega gibanja ni izzval nihče; nihče ne bo mogel reči, da je bilo spočeto v demagoške namene. Gibanje se je porodilo po vaši lastni volji, po vaši lastni želji, po elementarnem nagibu, kakor pred dvema tednoma, ko se je skrčilo že itak pičli odmerek kruha; kakor bi bilo izbruhnilo pred tednom dni, v ime solidarnosti s proletarijatom v Dolnji Avstriji in na Štajerskem, če bi ne bil ta proletarijat ravno tisti dan na podlagi vladnih izjav sklenil vrtnice na delo.

Prvi ste semkaj v ljudski dom, to se pravi, v svojo hišo, da poveste vladi, da se

mora nehati to mesarjenje, zaradi katerega sedaj izkrvaveva človeštvo; da poveste, da se mora končati vaše trpljenje, da se mora pregnati pošast lakote, ki grozi s poginom toliko in toliko nedolžnim ljudem.

Seznam živih aprovizacijske komisije je bil vedno pičel, vedno pičlejši, vedno pod elementarnimi potrebami vsakotere družine, vendar pa nikdar tako pičel, kot ta teden, nikdar. S tem, kar daje aprovi akcijska komisija ta teden, ne more človek več delati. Ne, da bi vi delavci ne hoteli delati, temveč ne morete delati, ker nimate več moči za delo, ker se vam ne daje več toliko živila, da bi mogli delati. Aprovizacijska komisija vam ne more dati več, ker nima več: krivi so drugi. V sled gibanja na Štajerskem in Dolnjem Avstrijskem je Nemčija poslala 450 vagonov moke. Malo je to, nič ni to v primeru s potrebo. Toda teh 450 vagonov je ostalo na Dunaju: mi nismo videli niti ene vreče te moke; videla je tudi ni lstra in ravno tako ne Gorška. Mi prav gotovo nismo nevoljni: vi dunajskemu delavstvu, kajti tudi ono trpi zaradi vojne kot mi; toda tudi mi smo državljanji in hočemo, da se spominjajo nas, kakor so se spominjali vselej, kadar so nas potrebovali v vojne svrhe. Slišali ste to dni bolesten klic Istre; slišali ste njihove stiske in njihove bridkosti in vendar je v svoji zmoti mislil kdo, da mi tu v Trstu živimo v izobilju, na stroške sestriških dežel. Čuli ste bolesten klic Dalmacije in Furlanije, ki ste tudi obsojeni, da trpite zaradi težav v prehrani? — Sedaj se je treba boriti za to, da preživimo ta vihar, ki nam preti, da nas ugonobi vse, sedaj gre za boj življenja proti smrti. In ne samo, da se nam ne pošilja, kar absolutno in neobhodno potrebujemo za življenje, temveč še ono malo, kar se nam posreča, da dobivamo po izredno visokih cenah, nam ukradejo po večjem delu tekom vojnje. Od sto kvintalov aluminia nismo dobili te dni več kot trideset; ostalih sedemdeset je bilo ukradenih. Tu ne gre za majhno tatvino nezavednega železnikarja, temveč mora tu biti organizirana tolpa, in morajo biti tatovi v rumenih rokavicah.

Vaše gibanje govori vladi, da je tu v Trstu prebivalstvo, ki hoče živeti, ki hoče rešiti vsaj svoje otroke, ki hoče rešiti, kar se še da rešiti. Naj nam ne prihajajo z besedami: „Ne moremo storiti več“. Mi, mi moramo reči: „Mi ne moremo žrtvovati več!“ Mi nismo izzvali, mi nismo nikdar želeli vojne. Naj jo odpravijo oni, ki so jo hoteli, ki jo je pripravil, ki jo je organiziral. Naj se odpravi vojna, kakor hočejo narodi, kakor žele narodi. Volja narodov, ki so se ugonobili za to vojno, se mora poslušati v mirovnih pogajanjih. Največja, rekeli bi, edina želja delavstva je mir, splošni mir. In kruha, kruha hočemo vsaj za tiste, ki žive takorekoč izključno od kruha. Kruha in mir! Samo to hočemo!

V svrhu dobrega in discipliniranega poteka tega gibanja in da se uresniči želje stavkujoče mase, predlagajo zastopništva delavc v, da naj se ustanovi delavski svet, (odobranje), izbran izmed vas, izvoljen od vas.

Ta svet mora potem izvoliti izvrševalni odbor.

Proletaratski zastopniki vam svetujejo, da naj se „Lavoratore“ pretvori v „Sporočilo delavskega sveta“, katero naj objavlja vaše sklepe in vse vesti o miru in aprovizaciji in vse drugo, kar bi moglo zanimati stavkujoče delavstvo. (Odobranje.)

Delavske zastopništvo vam nasvetuje nadalje, da naj se izključijo odstavke:

Vsi nameščenci pri aprovizaciji (pekarni, prodajalnice aprovizacijske komisije in delavskih zadrug, nakladališč in skladišč ter prevosa za blago aprovizacije, prodajalnice petroleja in kuriva ter aprovizacijski komisiji pridelenih trgovin);

vsi nameščenci mestne plinarne in elektrarne, vsi nameščenci v zdravstveni službi (bolnišnice, lekarne itd.);

vsi nameščenci pri vodovodu in čiščenju mesta.

Ali ste torej za to, da se zahteva od vlade takojšen mir? (Enoglasno vzklikanje: „Da!“) Ali ste za to, da se zahteva od vlade takojšnji ukrepi za boljšo aprovizacijo Trsta, Istre in Gorške? (Enoglasni vzkliki: „Da!“)

„Da!“ Ali ste za to, da se proletarska zastopništva, politična in gospodarska, konstituirajo kot „delavski svet“? (Soglasni vzkliki: „Da!“) Ali ste za to, da bodi „Lavoratore“ za ves čas stavke „Sporočilo delavskega sveta“? (Soglasni vzkliki: „Da!“) Ali ste za to, da se od stavke izključijo prej omenjene kategorije? (Soglasni vzkliki: „Da!“).

Nato se je glasovalo o teh predlogih, ki so bili soglasno sprejeti.

Fontanot je nato sporočil solidarne pozdrave miljskega delavstva, katero je zapustilo delo iz istih vzrokov kot tržaško. (Odobranje.)

Puecher je nato ponovno navedel vzroke vsega gibanja: Mir in kruha! (Odobranje.)

Shod je sprejel nato naslednji

DNEVNI RED:

Tržaški proletarijat, zbran na shodu v Delavskem domu 28. januarja 1918, ugotavlja z zadovoljstvom stavko tržaškega in miljskega delavstva, ki je izbruhnila iz lastnega nagiba delavskih mas, in izjavlja, da je povod in oznaka gibanja odločna volja ljudstva, da čim najprej dobi mir in kruha.

Tržaški proletarijat protestira zato ponovno, z vsemi svojimi močmi proti vojni in zahteva

sklenitev splošnega miru;

protestira nadalje proti nezmožnemu stanju, v katerem so osrednji čimnitelji v aprovizacijski stvari pustili Trst in sestriške dežele; in

zahteva takojšnje ukrepe, da se reši najhujšega pomanjkanja te prebivalstva,

Shod, ki se je vršil mirno, spokojno, dostojno resnega časa, se je razšel mirno. Po ulicah ni bilo nikakršne manifestacije; tako je želel delavski svet: ne krika ne vika.

Veličastnost stavke in zborovanja je bila v resnici najlepša in najizdatnejša proletarska manifestacija.

Delavski svet.

Po zborovanju se je v zeleni dvorani Delavskega doma sestel Delavski svet v svrhu konstituiranja. Izvolila sta se izvrševalni odbor in predsedništvo. Ukrenilo se je vse potrebno glede rediteljev, ki imajo nalogo, da preprečijo neljube dogodke, ki bi mogli zavesti gibanje s prave poti. Nadalje je sklenil, da naj se dos še potrebni sporazum z društvom črkostavcev, da se uredi redno izhajanje „Lavoratora“ kot sporočila delavskega sveta.

Shod tiskarskega delavstva.

Snoči se je v Delavskem domu zbral tiskarsko delavstvo. Sklenilo se je:

1. da se udeleži splošne stavke;
2. da upošteva željo stavkujoče mase glede „Lavoratora“ kot sporočila Delavskega sveta;
3. da opusti delo tudi v tiskarnah tiskalnic.

Shod je bil obiskan kar najštevilneje. Navzoč je bil tudi delavski svet v svrhu potrebnih pojasnil.

V disciplini je moč!

Priporočamo tržaškemu delavstvu, da naj se strogo ravna po sklepah delavskega sveta, da se izogiba nepotrebnih in nevarnih sporov, da oстане mirno in odstrani od manifestacij sumljive ljudi, ki bi polskali ribariti v kalnem.

To gibanje mora biti izraz moči in zmožnosti, mora biti mirna in razborita manifestacija tržaškega proletarijata. Kdor je razumen, mora pojmiti, da to gibanje ni nepremišljeno in nezavestno, temveč da je gibanje ljudstva, ki zna, ki hoče in ki more doseči svoj smoter, če križem dne svoje roke.

One delavske kategorije, ki smo jih navedli zgoraj, morajo vse brez razlike na delo, in vse delavstvo je neodklonljivo dolžno, da se sporazume s delavskim svetom, preden započne kakršnokoli akcijo.